

Városépítési Tanácsadó és Tervező Iroda
Korlátolt Felelősségű Társaság

H-1075 Budapest, Madách tér 3-4., Tel.: (1) 413-0959, Tel./Fax: (1) 413-0958

MINDSZENT VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Jóváhagyott terv

2009. március

MINDSZENT VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Jóváhagyott terv

Fülöp Péter
TT1 01-0940/06, É1 01-0940/06

Rosivall Emese
TK 01-5190/07, TT2 01-5190/05

Szakmai konzulens:
Dr. Balogh Ákos
TT1 11-0008/02, TR1 11-0008/02, K1 11-0008/98

Ügyvezető igazgató:

Dr. Orosz Bálint

2009. március

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
Helyzetelemzés	5
Jövőkép, települési célrendszer	9
I. Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása	
I.1. Helyi vállalkozói környezet fejlesztése	12
I.2. A mezőgazdaság versenyképességének fokozása, a termelési struktúra átalakítása	13
I.3. Az idegenforgalmi vonzerő fejlesztése, a turisztikai adottságok messzemenő kihasználása	15
I.4. Környezetbarát gazdaság- és iparfejlesztés	17
II. Térszerkezet és infrastruktúra fejlesztése	
II.1. Közlekedési rendszer fejlesztése, a város megközelíthetőségének javítása	19
II.2. Kömüellátottság javítása	21
II.3. Kommunikációs hálózat fejlesztése	23
III. Társadalmi kohézió megteremtése és humán erőforrás fejlesztése	
III.1. Humán erőforrás intézményi hátterének fejlesztése	24
III.2. Térségi- és partnerkapcsolat erősítése	26
III.3. Szociális és egészségügyi ellátás körülményeinek javítása	27
III.4. Letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése	28
IV. Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és -teremtés	
IV.1. Természeti értékek és biodiverzitás védelme	30
IV.2. Környezeti elemek és rendszerek védelme	31
IV.3. Tájfenntartás, vidékfejlesztés, tájvédelem, tájképgazdálkodás	34
IV.4. Épített környezet örökségvédelme, településarculat fejlesztése	36

Jóváhagyva a 99/2009. (III. 16.) Kt. sz. határozattal

BEVEZETÉS

A településfejlesztés a település társadalmi és gazdasági erőforrásainak, környezeti minőségének, műszaki, anyagi és humán ellátásának olyan fejlesztése, amely a fenntartható fejlődés érdekében megteremti a település lakossága számára az életszínvonal emelkedését, az életminőség javulásának egyensúlyi feltételeit.

A településfejlesztési tervezés során a település meghatározza saját jövőjét, a hozzá vezető utat, kijelöli a feladatokat és a megvalósítást biztosító eszközöket. A tervezés segít meghatározni a legfontosabb megoldásra váró kérdéseket, megtalálni a település erősségeit, a legfontosabb lehetőségeit, amelyek kiegyenlítik a hátrányokat, és minimumra csökkentik a kockázatokat és veszélyeket.

A településfejlesztési koncepció feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszú távra irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. A településfejlesztési koncepció feladata meghatározni a település jövőképét, a közösség érdekeinek legjobban megfelelő megoldást adni a legfontosabb társadalmi, gazdasági, műszaki, intézményi és környezeti problémák megoldására, valamint megmutatni az alkalmazkodás lehetőségét a hazai és nemzetközi fejlődési trendekhez.

A koncepció alkotás során a regionális összefüggéseket vizsgálni kell. A következő regionális és kistérségi koncepciókat kell figyelembe venni a település hosszú távú fejlesztési koncepciójának kidolgozásakor.

- Dél-alföldi régió területfejlesztési koncepciója
- Dél-alföldi Régió Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja
- Dél-alföldi Régió Turisztikai Koncepciója és Fejlesztési Programja
- Csongrád Megye Területfejlesztési Koncepciója
- Csongrád Megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja
- Csongrád Megye Idegenforgalmi Koncepciója
- Hódmezővásárhelyi Kistérség Agrárstruktúra és Vidékfejlesztési Stratégiai és Operatív Program
- Hódmezővásárhelyi Kistérség Területfejlesztési Stratégiai Programja és Operatív Programja

A koncepció alkotás során figyelembe vettük és felhasználtuk a településre készült dokumentumokat:

- Mindszent város településfejlesztési koncepciója – tervezet, 2003, készítette: Szemerey Márta okl. építészmérnök és Bodor Dezső okl. építőmérnök
- Mindszent város önkormányzatának gazdasági és munkaprogramja 2007-2010, készítette: dr. Tari Béla
- Mindszent város településrendezési terve, 2003, készítette: Csomiterv Plussz Kft.
- Mindszent városfejlesztési és idegenforgalmi koncepció, 2002, készítette: Pásztai-Tóth Gyula Területfejlesztési Tanácsadó és Tervező Iroda Szeged
- Mindszent város környezetvédelmi program, 2004, készítette: Tan Attila, környezetvédelmi felülvizsgáló
- Mindszent város környezetvédelmi program – kiegészítés, 2004, készítette: Tan Attila, környezetvédelmi felülvizsgáló

A településfejlesztési koncepcióhoz nem készítettünk részletes helyzetelemzést, mert az eddigi koncepciók mindegyike tartalmazta. Az adottságokat, problémákat erősség-gyengeség leltárral foglaltuk össze, és ez szolgáltatta az alapot a település jövőképének és fejlesztési irányainak a meghatározásához.

HELYZETELEMZÉS

Az erősség, gyengeség leltár a probléma-meghatározás egyik eszköze, amely a szituáció jobb megismerését teszi lehetővé. Az erősségek és a gyengeségek feltárásával (összefoglalt helyzetelemzés) lehetőség nyílik a település jövőképeinek megfogalmazására, valamint a jövőbeli lehetőségek és feladatok levezetésére.

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<i>Társadalmi környezet</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Pozitív vándorlási különbözet – A város jelentős munkaerő koncentrációval rendelkezik – Magas színvonalú alapfokú oktatás – Korszerű nevelési módszerek alkalmazása – Gimnáziumi képzés kezdődött, esti tagozaton – A hódmezővásárhelyi felsőoktatási intézmény könnyen elérhető a településről – A közművelődési feladatok ellátására adottak az alapvetően fontos intézmények – A regionális ellátásban a gesztor település szerepére Mindszent szakmailag felkészült és adottságait tekintve alkalmas (szociális ellátás) – Megoldott alap egészségügyi ellátás – Könyvtár, művelődési ház, teleház működik a településen – Öntevékeny művészeti csoportok, aktív civil szervezetek és eredményes sportklub erősíti a lokálpatriotizmust – Élénk kulturális élet, sokszínű kulturális rendezvények 	<ul style="list-style-type: none"> – Mindszent viszonylag kis területtel rendelkezik, népsűrűsége meghaladja a 120 fő/km²-t – A lakónépesség csökkenése – A települést természetes fogyás jellemzi – Helyi értelmiség elvándorlása – A szükségesnél kisebb óvodai intézményi kapacitás – A helyi szakképzés nem megoldott – Jelentősebb munkavállalói létszámot foglalkoztató gazdasági vállalkozás nem létesült – Fizetőképes foglalkoztatási lehetőségek hiánya – Alacsony a vállalkozási aktivitás – Az időskorúakat ellátó intézmény kapacitása, színvonala nincs összhangban a helyiek és a kor igényeivel – Kevés a színvonalas sportlétesítmény, nincs uszoda – Egészségügyi ellátása csak alapszinten megoldott, egyéb esetben a betegeknek Hódmezővásárhelyre kell járniuk – A sürgősségi egészségügyi ellátás hiánya – Az egészségügyi létesítmény korszerűsítésre szorul, a laboratóriumi ellátás megszűnt – Informális társadalom hiánya – Szegregáltan, rossz körülmények között élő roma családok
<i>Gazdasági helyzet Mezőgazdaság</i>	<ul style="list-style-type: none"> – A mezőgazdasági termelés hagyományai – Jó minőségű termőföld, átlagosan magas aranykorona értékű talajok – Kiepített, fejlesztés alatt lévő öntözőrendszer – Viszonylag fejlett állattenyésztés és szakmai háttér – Hasznosítható kertészeti tradíció – Az állattartás és állattenyésztés komoly gazdasági tényező 	<ul style="list-style-type: none"> – Nagyon alacsony erdőszültségi arány – A szétaprózódott birtokméret hatékonyságot rontó tényező, az önkéntes földcserék nem működnek – Kisméretű, alacsony felszereltségű, versenyképeségű gazdaságok – Hiányzó mezőgazdasági infrastruktúrális feltételek – Az elaprózódott földterületek nagysága, az alapinfrastruktúra hiánya a farmgazdaságok kialakulását és a tanya-rehabilitációt nehezíti – A lecsökkent állatállomány, a megváltozott állattartási mód és a tökehiány talajerőromláshoz vezet – Állati termékek feldolgozása nem megoldott a településen – Alacsony színvonalú gyepgazdálkodás

		<ul style="list-style-type: none"> - Nem eléggé sokszínű a mezőgazdasági paletta, túl erős a kevés létszámot foglalkoztató szántóföldi művelés - A mezőgazdasági termékek értékesítési nehézségei - Megújuló energiaforrások kihasználatlansága - Tulajdonviszonyok rendezetlensége
<i>Ipar</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Az ipari területek kínálatot jelentenek - A középvallalatok kistérségi jelentősége markánsan kirajzolódik - A működő vállalkozásokat tekintve a fémfeldolgozás, szerkezetek gyártása, bőr- és textilgyártás nevezhető számottevőnek 	<ul style="list-style-type: none"> - A mezőgazdasági termékek feldolgozóiparának hiánya (hozzáadott értékteremtés a városon kívül történik) - Alacsony gazdasági potenciál - Az ipari tevékenység jelentősen visszaesett - A lakóterületen belüli kisipari üzemek - A település számottevő ipari nyersanyaggal nem rendelkezik - Ipari vállalkozások piacvezetése, gazdasági erejük csökkenése - Nem jelenik meg a fejlett iparra jellemző tudás-intenzív szektor és csúcstechnológia - A modern gazdaságokra jellemző, dinamikusan fejlődő, kis nyersanyagigényű, kedvező profittermelő képességű, bővülő piaccal rendelkező iparágak hiányoznak - Külföldi tőkehiány - A beszállítói rendszer nem alakult ki, nem érinti a várost - Az ipartelep elhanyagolt
<i>Szolgáltatás</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi közszolgáltatásokkal ellátott a település - Az egészségügyi ellátás színvonalának javítására helyi erőforrások is mozgósíthatóak - Működő helyi erős civil szervezetek 	<ul style="list-style-type: none"> - A helyi szereplőknek kevés információjuk van a nyugati és hazai tendenciákról - A gazdasági szolgáltatások hiányosak (nincs inkubátorház, információs és tanácsadó, innovációt és szakképzést fejlesztő rendszer) - A kereskedelem színvonala és területi ellátottsága a város területén nem megfelelő - A kutatás és fejlesztésnek nincs intézményi háttere - Helyi termékek feldolgozásának hiánya
<i>Idegenforgalom</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A város számottevő nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik - A Tisza, a Kurca természeti területei kellemes kirándulóhelyek - Több kedvelt horgászto található a településen - A termásvíz kihasználható turisztikai vonzerőt jelent - Működő strand és kemping a Tisza partján - Kulturális és sport rendezvények - Építészeti értékek, helytörténeti gyűjtemény - Tanyai gazdaságok, falusi turizmus lehetősége - Nemzeti történelmi emlékhely (Ópusztaszer) közelsége, vonzereje - Az Euro Velo 11 és az országos kék túra útvonal találkozási pontja 	<ul style="list-style-type: none"> - A turisztikai tevékenység összehangolatlan, a létesítményi feltételek nem alakultak ki - A turisztikai szálláshelyek hiánya és az adottságok kihasználatlansága - A turisztikai marketing tevékenység hiánya - A turisztikai háttérinfrastruktúra hiányosságai - A turizmusban érdekelt tőkeerős vállalkozások hiánya - Vendégfogadás hagyományának hiánya - Helyi értékek, attrakciók, turisztikai látványosságok nincsenek felmérve - Ökoturizmus fejlesztésének hiánya

<i>Tájszerkezet és külterületi területfelhasználás</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Értékes mezőgazdasági területek - Széleskörű termelési adottságok, agrárgazdasági hagyományok - Kedvező természeti adottságok (Tisza és hullámtere, Kurca, halastavak) - Kunhalmok megjelenése a tájban - Természetközeli állapotú rétek, legelők - A Tisza hullámterének összefüggő erdősége - Vizes élőhely gazdag biodiverzitással 	<ul style="list-style-type: none"> - Mindszent kis területtel rendelkezik - Alacsony erdősültségi arány - Jellemző az elaprózódott földterület - Esetlegesen nem használt területek elgyomosodása - Táj degradációja a nem megfelelő tájhasználatra épül - Szemléletformálás hiánya a gazdálkodás területén - Környezetkultúra javításának hiánya - Mezőgazdálkodás nem minden esetben a helyi adottságokhoz alkalmazkodik - Ártéri gazdálkodás hiánya
<i>Táj- és természetvédelem</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A Tisza és hullámtere, a Kurca és a halastavak a Natura 2000 hálózat részei és ökológiai folyosót alkotnak - A Tisza és hullámtere, a Kurca mente, a tavak jelentős tájképi értéket képviselnek - Ex lege védett kunhalmok - A kurgánok és halomsírok természetes kilátóhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> - Kevés az erdősáv, facsoport - Nincs a településnek egyedi tájérték katasztere
<i>Épített környezet</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A megye legszebb barokk építészeti emléke a R.k. templom - Településszerkezeti szempontból értékes Halászfalu - Magas a helyi védelemre érdemes objektumok száma - A település bel- és külterületén egyaránt előfordulnak régészeti lelőhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> - Alacsony a műemlékek száma - Műemlékek állagának romlása - Építészeti minőségben és méretben heterogén épületek - Településképbe nem illő tömbös beépítés - Hagyományos városkép változása, városközpontba nem illő épületek - Kevés történelmi nevezetesség - Dózsa telep elhanyagolt - Tanyák pusztulása
<i>Zöldfelületek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi védett értéket jelentő zöldfelületi elemek (Köztársaság téri zöldfelület, platánfasor, tölgy egyedek) - Központi fekvésű zöldfelületek, értékes, idős növényállománnyal - Értékes növényállományú templomkert, temető és kegyeleti parkok - Az önkormányzat a fenntartásába bevont közterületeket rendszeresen gondozza 	<ul style="list-style-type: none"> - A közparkok kialakítása lemaradásban van - Zöldfelületi szempontból felújításra szoruló templomkert és temető - A kegyeleti park egy részét megszüntető szabályozás - A meglévő közparkok, köztertek rekonstrukciót igényelnek - A zöldfelületi rendszer elemei sok helyen hiányosak - A sportterület – a növekvő lakossági igények miatt – felújításra szorul - A Tiszai strand és kemping zöldfelületi szempontból elhanyagoltak - Az utcafásítások nem egységesegek
<i>Közlekedési helyzet</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Vasúti összeköttetés, hajózási lehetőségek adóttak - Romániai és szerbiai határátkelők elérhetősége megfelelő - Belterületen az önkormányzati úthálózat kiépítettsége megyei átlag feletti - A külterületi mezőgazdasági utak megfelelően karbantartottak - Turisztikai jellegű személyhajózás - Hajókikötő megléte - Kompátkelési lehetőség 	<ul style="list-style-type: none"> - Nincs gyorsforgalmi út (20 km-es körzetben), sem I. rendű főútvonal a kistérségben, alacsony az útsűrűség, elkerülő utak nem épültek - A kistérség közötti ellátottsága leggyengébb a megyében - Kerékpárút hiánya - Az utak kiépítettsége, szerkezete, műszaki állapota nem megfelelő - Tiszai híd hiánya miatt a település fokozottan periférikus elhelyezkedésű - A vízi szállítás lehetősége kihasználatlan (a

		<p>Tisza nem nemzetközi vízi út)</p> <ul style="list-style-type: none"> - A vasútvonal kiépítettsége, műszaki állapota elavult - A tömegközlekedésben gyakori zsúfoltság tapasztalható - Parkolási problémák a településközpontban - Külterületi utak fenntartásának hiányosságai - 45-ös úttal kapcsolatot biztosító Mihási út szélesítésének és minőségi fejlesztésének hiánya
<i>Közmű elátottság</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kiépített csapadékvíz elvezető hálózat - Város központban zárt szennyvízcsatorna hálózat - A település villamosenergia ellátása teljeskörűen megoldott - A település távbeszélő igényei kielégítettek 	<ul style="list-style-type: none"> - Nem megfelelő ivóvíz minőség - Az ivóvízhálózat vesztesége eléri a 40%-ot - A szennyvíz csatornával való ellátottság nagyon alacsony - A tanyavilág közművesítettségének gazdaságossági nehézségei - Néhány romák által lakott ingatlan vezetékes ivóvíz szolgáltatással nem rendelkezik
<i>Környezeti állapot</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A település levegőminősége megfelelő - A belvízcsatorna hálózat kiépített - Szennyező ipari üzemektől való mentesség - A hulladéklerakás regionális hulladéklerakón megoldott - A hulladéklerakó rekultiválásának tervezése folyamatban van 	<ul style="list-style-type: none"> - Mezőgazdasági eredetű porszennyezés - A szántóterületek a vegetációs időszakon kívül deflációval veszélyeztetettek - Szennyező forrást jelentő nagyszámú állattartó telepek - A szelektív hulladékgyűjtés hiányos - Nem megfelelő szennyvíztisztító telep - A szennyvíztisztító védőtávolsága nem biztosítható - A szikkasztásos szennyvízelhelyezés környezetterhelő hatása - Illegális hulladéklerakások - Belvízzel és árvízzel veszélyeztetett területek - Állati hulladékok gyűjtésének rendezetlen megoldása, környezetvédelmi engedély nélküli dögtér

JÖVŐKÉP, TELEPÜLÉSI CÉLRENDSZER

Mindszent fejlődésének mozgástér csak akkor biztosítható, ha az uniós és a globális kihívásoknak, feltételeknek meg tud felelni a város. Magyarország Európai Unió csatlakozása új helyzet elé állítja a településeket. A munkaerő, a tőke, az információ és a kultúra szabad áramlása olyan lehetőséget jelent, ami történelmi esélyt ad arra, hogy Magyarország felzárkózhasson a fejlett országokhoz. A pályázati pénzek sikeres felhasználásával kell megerősíteni az adottságokat és felszámolni a visszahúzó erőt jelentő akadályokat. Az országnak messzemenően számolni kell a versenytársi kényszerekkel. A saját erősségek felismerésével és felhasználásával, a magas hozzáadott értéket előállító termékek és szolgáltatások biztosításával lehet a globális versenyben helyt állni.

Az elkövetkező évtizedek társadalmi, gazdasági létkérdése lesz a környezeti, a természeti feltételek biztosítása. Ezért elkerülhetetlen a környezeti-természeti, a társadalmi-gazdasági, a települési/térségi-táji javakkal történő gazdálkodás.

A partnerség és a partnerkapcsolatok, a társadalmi-gazdasági struktúrák meghatározóvá válnak. A várospolitikai csak a város civil szférájával és a versenyszférájával (gazdálkodók, vállalkozók, befektetők) együttműködve, a hasonló adottságú települések civil/verseny szféráival összhangban tevékenykedve lehet eredményes.

A mennyiségi fejlődés helyett a minőségi válik meghatározóvá. A (közép)európai települések/térségek közötti versenyben is a minőség lesz a döntő. Annak lesz esélye, aki kedvező környezeti, társadalmi, gazdasági élethez és versenyképességet tud teremteni, ugyanakkor az élethez és a versenyképesség egyensúlyát, a fenntarthatóságot emberöltőkre biztosítani tudja. A város és térségének menedzsmenete új kihívások elé néz, a tervszerűség, a szakszerűség felértékelődik.

Mindszent fejlesztése során alapvető cél a gazdasági jólétség hosszú távon fenntartható növelése, az életminőség javítása, a táji, természeti és települési értékek megőrzése, ezáltal a település népesség megtartó képességének javítása.

A település **célkitűzése**, hogy a Mindszenten élők életkörülményei

- a megélhetési viszonyok,
- a komfortosság,
- az esztétikai minőség,
- az egészséges, biztonságos környezet

feltételei jelentősen és tartósan javuljanak, úgy, hogy a fejlesztési erőforrások tartósan fennmaradjanak, mindezt a meglévő, helyi erőforrásokra alapozva, a humán erőforrás képzettségi/végzettségi szintjét növelve kell elérni.

Versenyképes, fenntartható, élhető település megteremtésének feltételei			
<i>Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása</i>	<i>Térszerkezeti és infrastruktúra fejlesztése</i>	<i>Társadalmi kohézió megteremtése és a humán erőforrás fejlesztése</i>	<i>Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és -teremtés</i>

I. Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása

A gazdaságfejlesztés célja a kedvező közlekedéscsomóponti helyzet megteremtése mellett a gazdaság jövedelmezőségének javítása, munkahelyek biztosítása és a megfelelő termelési struktúra kialakítása. A helyi vállalkozói környezet fejlesztésével kell segíteni a településen befektetni szándékozók letelepedését, a már meglévő vállalkozások működését. A biztos és hatékony gazdaságfejlesztési eszköz a helyi erőforrásokon alapuló és térségi összefogásban megvalósuló beruházások támogatása. Az iparfejlesztésnél előnyben kell részesíteni a környezetbarát tevékenységeket. Az agrártermelés jövedelmezőségének javításához alapvető fontosságú az uniós elvárásoknak megfelelő termelési struktúra kialakítása, és az értékesítés magas szintű megszervezése. Az idegenforgalmi kínálat növeléséhez szükséges a komplex turisztikai termékfejlesztés, az idegenforgalmat kiszolgáló háttérfeltételek megteremtése, valamint az eredményességet segítő partnerségi kapcsolatok kiépítése, fejlesztési programok, marketing stratégia kidolgozása.

- I.1. Helyi vállalkozói környezet fejlesztése
- I.2. A mezőgazdaság versenyképességének fokozása, a termelési struktúra átalakítása
- I.3. Az idegenforgalmi vonzerő fejlesztése, a turisztikai adottságok messzemenő kihasználása
- I.4. Környezetbarát gazdaság- és iparfejlesztés

II. Térszerkezet és infrastruktúra fejlesztése

A város és térsége közlekedési rendszerének javítása, a nagytérségi kapcsolatok fejlesztése a gazdaság fejlődésének és a lakosság életszínvonal emelésének elsőrendű tényezője. A településen élők élet- és munkakörülményeinek, a gazdasági élet hatékonyságának, a környezeti állapot javításának alapvető feltétele a közműellátás mértéke és minősége. A településen az ellátottsági arányok növelése és a minőség biztosítása a cél. A kommunikációs hálózatok kiépítése és a kommunikációs technikák hatékony alkalmazása szükséges ahhoz, hogy a város ki tudja használni az információs társadalom nyújtotta előnyöket.

- II.1. Közlekedési rendszer fejlesztése, a város megközelíthetőségének javítása
- II.2. Közműellátottság javítása
- II.3. Kommunikációs hálózat fejlesztése

III. Társadalmi kohézió megteremtése és a humán erőforrás fejlesztése

A térségi kapcsolatok erősítése, a hasonló helyzetben levő települések összefogása eredményesebbé teszi a fejlesztési programokat. A társadalom versenyképességét a partnerkapcsolatok fejlesztésével, a megfelelő minőségű oktatási rendszer kialakításával kell növelni. A lakókörnyezet színvonalának emelése, a sportolási, rekreációs és kulturális lehetőségek színvonalas fejlesztése vonzóvá teszi a települést a helyben lakók és a településre látogatók vagy a városban letelepedni szándékozók számára. A szociális és egészségügyi ellátás minőségi fejlesztése az élhető település alapfeltétele.

- III.1. Humán erőforrás intézményi hátterének fejlesztése
- III.2. Térségi- és partnerkapcsolat erősítése
- III.3. Szociális és egészségügyi ellátás körülményeinek javítása
- III.4. Letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése

IV. Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és -teremtés

A meglévő, adottságot jelentő értékek megőrzése, az értékekkel való gazdálkodás alapvető cél a település fejlesztése során. A tájgazdálkodási hagyományok, a természeti és a tájképi értékek, a településszerkezeti, a beépítési, az építési értékek, a hagyományok megőrzésére kell törekedni, de az új értékek létrehozása is fontos a közösség számára. A táji, a természeti és a települési értékek az idegenforgalom és a gazdaságfejlesztés alapját jelentik, és alkalmasak a településhez való kötődés kialakítására. A táji és az épített környezet összhangját a jövőben is fenn kell tartani. A környezeti konfliktusok feloldásával, az egészséges környezet biztosításával növelhető a település népességmegtartó ereje.

- IV.1. Természeti értékek és biodiverzitás védelme
- IV.2. Környezeti elemek és rendszerek védelme
- IV.3. Tájfenntartás, vidékfejlesztés, tájvédelem, tájképgazdálkodás
- IV.4. Épített környezet örökségvédelme, településarculat fejlesztése

I. Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása

I.1. Helyi vállalkozói környezet fejlesztése

Általános célok

- A helyi vállalkozási aktivitás növelése, a vállalkozások versenyképességének növelése
- Magas színvonalú vállalati szolgáltatási rendszer kiépülése

Szükségesség indoklása

A településre érkező befektetések esetén a helyi adottságok magasabb szintű kihasználása jelenti a fenntartható fejlődés útját. A helyi kis- és középvállalkozások számára hiányoznak a korszerű menedzsment eszközök, melyek versenyhátrányt jelentenek a település számára, ezért a vállalkozói készségek fejlesztése nagyban növelheti a gazdasági teljesítményt. A térség vállalkozásainak fejlesztése, a térségi menedzsment támogatása és koordinációja lehetőséget ad a dinamikus gazdasági vérkeringésébe történő szerves és korszerű bekapcsolódásra, a helyi táji értékek megőrzése mellett. A helyi vállalkozások ugyan kisebb tőkével, lassabban képesek a fejlesztést megvalósítani, de az általuk termelt jövedelem nagyobb hányada a helyi gazdaságot erősíti. Fontos, hogy a helyi munkaerőbázis, a népesség magasabb gazdasági aktivitással kapcsolódjon be a helyi munkaerőpiacra, ezért az inaktív népesség tájékoztatása és motiválttá tétele a szociális szolgáltatásokkal (pl. családsegítő szolgálat) együttműködve elengedhetetlen. A vállalkozások versenyképességének növelésével hosszú távon biztosítani lehet a munkahelyek fennmaradását, így a foglalkoztatás biztonságát.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Helyi vállalkozók, gazdálkodók térségi érdekképviselőinek, érdekérvényesítő képességének, lobbyfeltételeinek fejlesztése, együttműködések kialakítása
- A vállalkozásokat segítő szolgáltatások – inkubáció, vállalkozásfejlesztési tanácsadás, gazdasági tanácsadás, szakmai érdekképviselői szervek – kialakítása
- Menedzsment tanácsadás és korszerű vállalkozói ismereteket nyújtó képzés
- Befektetés támogatási politika kialakítása
- Településmarketing kialakítása, intézményesített külkapcsolatok megteremtése
- Komplex munkaerőpiaci program az inaktívak részére, információs-tanácsadó szolgáltatások a szociális szektorral együttműködve
- Szervezeti háttér kialakítása a Mindszentben belüli és a kistérségi kohézió erősítésére
- A kereskedelmi ellátás fejlesztése helyi vállalkozásokra alapozva
- Települési vállalkozói térkép készítése
- Az önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőség biztosítása a helyi vállalkozásoknak
- Beszállítói kapcsolatok kiépítése
- Minőségbiztosítási, minőségtanúsítási rendszerek elterjesztése

Településrendezési vonzatok

A helyi vállalkozói környezet fejlesztésének konkrét településrendezési vonzata nincsen.

I. Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása

I.2. A mezőgazdaság versenyképességének növelése, a termelési szerkezet átalakítása

Általános célok

- A mezőgazdaság jövedelemtermelő képességének növelése
- A termelési struktúra átalakítása
- Versenyképes mezőgazdasági ágazatok fejlesztése
- A hozzáadott érték növelése, a feldolgozóipar súlyának és volumenének növelése
- Táj adottságokhoz alkalmazkodó mg., biogazdálkodás elterjesztésének elősegítése

Szükségesség indoklása

Mindszent gazdasági ágazatai közül a mezőgazdaság jelentős súlyt képvisel. A település ugyan nem nagy külterülettel, de a mezőgazdasági termeszést meghatározó jó termőfölddel rendelkezik. A településen a szántóföldi növénytermesztés és az állattenyésztés a jellemző, de nagy hagyománya van a zöldségtermesztésnek is. Az állattartás és az állattenyésztés komoly gazdasági súlyt képvisel a városban. A mezőgazdaság jövedelmezőségét azonban sok tényező csökkenti (földek elaprózódottsága, nem megfelelő termelési szerkezet, alacsony versenyképességű és felszereltségű gazdaságok, gazdasági társulások hiánya stb.).

Mindszent jövője szempontjából azonban továbbra is meghatározó jelentőséggel bír a mezőgazdaság. A termőhelyi adottságok és a gazdálkodási hagyományok kedvező alapot jelentenek az ágazat minőségen alapuló fejlesztéséhez.

Az Európai Unió költségvetésének jelentős hányadát teszi ki az agrárium és a vidéki térségek támogatása. A korábbi mennyiségi alapú támogatásokat felváltják az egészséges, jó minőségű élelmiszerek előállítását, valamint a termőhelyek és a természeti értékek megőrzését, fenntartását célzó intézkedések.

A gazdáknak közösen kell megszervezni termékeik értékesítését, ugyanakkor fokozatosan át kell állni a magasabb feldolgozottsági szintű termékek előállítására. Kooperációt kell kiépíteni a termelők és a feldolgozóipar között, megtalálni a kölcsönös érdekeken nyugvó megállapodás kereteit.

Fontos feladat a mezőgazdasági termékek fejlesztése, új termelési technológiák kutatása és kifejlesztése, ezekhez támogatási, pályázati rendszerek kidolgozása. A megyei agrárkamara bevonásával és koordinálásával/gesztorságával beszállítói program kiépítése és működtetése válhat valóra.

A megváltozott piaci igények megismerésére és ezekhez alkalmazkodva a termelési szerkezet és az azon belüli arányok meghatározására van szükség. Ösztönözni kell a zöldségtermesztést, a biotermékek előállítását, illetve az egyedi áruk termeltetését, valamint a termelési hagyományok ápolását. Ehhez a potenciális felvevőpiacok felkutatására, a termelők és a piac összekapcsolására, információszolgáltatásra van szükség, amit a gazdák – forráshiányból és szakmai ismeretek hiányában – nem tudnak felvállalni. Ehhez szükséges a szakmai befektetők térségben való megjelenésének ösztönzése széleskörű marketing tevékenységgel.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Versenyképes agrártermelés intézményi hátterének megteremtése
- A piacképes termelési szerkezet kialakítása (zöldségfélék, vetőmag, pritamin paprika), versenyképes, új kultúrák (pl. bio-termelés, fűszernövények, gyógynövények, dísznövények stb.) megtelepítésének ösztönözése
- Az állattenyésztés komplex fejlesztése, a minőség és az értékesítés feltételeinek javítása
- A mezőgazdasági termékek logisztikai rendszerének kidolgozása, a gazdák közös értékesítési programjának kidolgozása, termékláncok fejlesztése
- Mezőgazdasági termékekhez kötődő feldolgozóipar fejlesztése, a hozzáadott érték (helyi feldolgozás, tárolás, csomagolás, értékesítési lánc, marketing) növelése
- Alternatív és ökológiai szemléletű gazdálkodási módok elterjesztése
- Technikai és technológiai modernizációs programok (birtokrendezés, korszerű farmgazdálkodás)

- Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése (külterületi utak)
- Mezőgazdasági majorok rehabilitációs programja
- A mezőgazdasági területek öntözési lehetőségeinek fejlesztése
- Kutatás-fejlesztés támogatása regionális pályázati rendszerrel
- Új típusú szövetkezetek létrehozása, ehhez jogi háttér biztosítása, elsősorban a kamara részéről
- Bemutató gazdaságok kialakítása, továbbképzések szervezése gazdák számára (EU szintű követelményrendszer megismertetése)
- Helyi hagyományok ápolása, hasznosítása, civil kezdeményezések segítése
- Natura2000 területeken a gazdálkodásban történő szemléletváltás elősegítése
- Fiatal gazdák támogatása
- Tulajdonjogi problémák megoldása

A mezőgazdaság fejlesztésének településrendezési vonzatai

- A sajátos helyi adottságokhoz, hagyományokhoz igazodóan a mezőgazdasági tájszerkezet differenciált tervi kezelését kell érvényesíteni a rendezési javaslatokban, a szabályozási, övezeti rendszerben:
 - Általános – intenzív hasznosítású – mezőgazdasági területek
 - Korlátozott – extenzív hasznosítású – mezőgazdasági terület:
E területek jelenleg is extenzív területhasznosításúak: gyepek, legelők, nádas területek. Az extenzív hasznosítás célja a természetvédelmi, valamint a környezetvédelmi (vízjárta területek) szempontok érvényre juttatása. E területeken a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi érdekek kiemelten érvényesítendőek, az itt található természetközeli állapotok megőrzendőek.
 - Kertes mezőgazdasági területek
- Lehetővé kell tenni a mezőgazdasági gépek és termények tárolását. Erre alkalmas területek lehetnek a mezőgazdasági üzemi gazdasági területek (majorok), a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek, valamint a birtokközpontok. A mezőgazdasági gépek tárolására külterületen kell lehetőséget biztosítani.
- Az elaprózódott földterületek kezelése a birtokközpontok kialakításával kezelhető.
- A mezőgazdaságból és állattenyésztésből élőket érinti, hogy a természeti érintettségű területeken a jelenlegi szabályozás semmilyen építmény elhelyezését nem engedi. A természetközeli gazdálkodás számára azonban biztosítani kellene bizonyos építményeket (pl. szénatárolók, állatkarámok, juh-szállások). A településrendezési terv módosítása során felül kell vizsgálni a természetvédelmi és a természeti területek figyelembe vételével a mezőgazdasági területek építési lehetőségeit.
- A mezőgazdasági gazdasági tevékenységek kiszolgálására a volt majorok területeit, és új gazdasági területeket kell figyelembe venni.
- Az állattartó telepeknek megfelelő területfelhasználás a mezőgazdasági üzemi gazdasági terület. Az állattartó telepek védőtávolságát meg kell határozni és az erre vonatkozó szabályokat ki kell dolgozni. Meg kell akadályozni, hogy a nagyüzemi állattartás a lakóterületeket terhelje. Szigorú szabályozás szükséges új állattartó telepek kialakítása esetén is.

I. Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása

I.3. Komplex turisztikai termékfejlesztés, rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztés

Általános célok

- Rekreációs és turisztikai vonzerő fejlesztése
- Komplex turisztikai programkínálat létrehozása
- A turisztikai háttér szolgáltatások fejlesztése
- Együttműködések kialakítása
- A turisztikai ágazatban a munkalehetőségek bővítése
- Szomszédos településekkel közös turizmusfejlesztési koncepció készítése, a szükséges együttműködés kiépítése
- Turisztikai vonzerőleltár készítése

Szükségesség indoklása

Mindszinten az idegenforgalom alapját jelenleg a Tisza, a Kurca, a horgásztavak, az alföldi táj, a természeti értékek és nem utolsósorban a nyári, szabadtéri rendezvények jelentik. A település eddig turisztikai szempontból kihasználatlan adottsága a rendelkezésre álló termálkincs. További fejlesztési lehetőségeket tartogat a vízi, a kerékpáros, a lovas, a szabadidő és a kulturális turizmus. A vidékfejlesztés szempontjából a legfontosabb a fenti értékek hasznosítása, az ökoturizmust, a kiránduló turizmust is kiszolgáló tudó ökogazdálkodás, annak bemutatása, turizmusba való bekapcsolása.

Az idegenforgalom távlati célja a turisztikai lehetőségek, értékek sokoldalúbb használata, fejlesztése a helyi erőforrások segítségével, de a fenntartható fejlődés és a természeti környezet megőrzésével. Törekedni kell a település karakteres megjelenítésére, egy korszerű, jellegzetes településimázs kialakítására. A településen ki kell alakítani a megvalósításra kész idegenforgalmi politikát, a turizmus marketing koncepciót, és az idegenforgalomhoz kapcsolódó szervező, tervező tevékenységet.

A településen az átlagos tartózkodási időt a komplex turisztikai termékek biztosításával lehet növelni. A turizmus fejlesztéséhez szükséges a háttér szolgáltatások kiépítése, melyek nélkül jövedelmező idegenforgalmi ágazat nem képzelhető el.

Fel kell készülni arra, hogy az Alföld nemcsak a belföldi, de a külföldi turisták érdeklődésére is számot tart. A nemzeti történelmi emlékhelyre (Ópusztaszer) érkező jelentős számú látogató Mindszentre vonzásához szükséges a magas szintű vendégfogadás, attrakciók kiépítése és propagálása.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Turisztikai vonzerők célcsoport-orientált fejlesztése (kisméretű infrastrukturális beruházások)
 - A horgászturisztikai feltételek fejlesztése (horgászverseny pálya, a horgásztavak fogadóképességének növelése)
 - A turisztikai hajóforgalom fellendítése (sétahajózás)
 - Kerékpáros turizmus fejlesztése, kerékpárutak bővítése, hálózatának kialakítása
 - Lovas turizmus fejlesztése – több napos versenyek esetén lovak elhelyezhetőségének biztosítása
 - A vízi turizmus kedvezőbb feltételeinek megteremtése, a Tisza árterületén a strand és a kemping területek fejlesztése, műtárgyak újjáépítése
 - A termálvíz hasznosítási programjának kidolgozása, a termálturizmus beindításának szorgalmazása
 - Szabadidő turizmus fejlesztése
 - Tanyasi turizmus fejlesztése, gazdálkodói bemutatóhelyek kialakítása a falusi turizmushoz kapcsolódóan
 - Természeti és madár megfigyelő útvonalak és helyek, tanösvények kialakítása
 - Örökségturisztikai helyszínek felújítása, a kulturális programok, a népi hagyományok, a kézművesség bemutatásának kapcsolása más kínálati elemekkel, beépítése a terület turisztikai termékeibe

- Ifjúsági üdültetés fejlesztése, tematikus táborok szervezése
- Turisztikai és helyi termékeket előállító vállalkozások együttműködésének kialakítása, együttműködések a termelők és a turisztikai vállalkozások között
- Turisztikai marketingstratégia és arculat kialakítása
- A kistérségi menedzsmenttel együttműködő formalizált turisztikai térségmenedzsment felállítása
- Turisztikai kapacitásnövelés, szálláshelybővítés és –fejlesztés, turisztikai háttér szolgáltatások fejlesztése
- Turisztikai kiadvány készítése
- A turisztikai vonzerők környezetének fejlesztése, közterületeken pihenőhelyek kialakítása
- Egy civil turizmusfejlesztő egyesület létrehozásának kezdeményezése; feladatuk: a városban található szálláshelyek, vendégházak, vendéglátó-helyek koordinálása, népszerűsítése
- Vendéglátó egységek számának, kapacitásának bővítése

Az idegenforgalom fejlesztésének településrendezési vonzatai

- Az idegenforgalom fejlesztési lehetőségeit különleges területek kijelölésével kell biztosítani. Meg kell határozni azokat a területeket, ahol az idegenforgalom fejlesztése a természeti, a táji és az ökológiai értékek kártétele nélkül valósulhat meg.
- Natura 2000 hálózatot alkotó területeken, természeti területeken turisztikai célú terület csak a természeti értékeket figyelembe véve fejleszhető.
- A kerékpár utakat a rendezési terven fel kell tüntetni. Törekedni kell hálózatot alkotó kerékpárutak kialakításra, amely felfűzi az idegenforgalmi szempontból értékes területeket.
- Szükség van a hullámtérben működő üdülőtelep rendezésére, esetleges kiterjesztésére az árvízvédelmi és az ökológiai követelmények figyelembe vételével.
- A hajóállomás, a strand és a kemping területét a rendezési tervben biztosítani kell.
- Pártolni kell a külterületi tanyák turizmusba való bevonását. A szabályozással nagyobb teret kell biztosítani a külterületen az idegenforgalmi lehetőségek megtelepedésének.

I. Hosszútávú gazdasági versenyképesség kialakítása

I.4. Környezetbarát gazdaság- és iparfejlesztés

Általános célok

- A termelő vállalatok számának növelése
- A foglalkoztatottság növelése, a munkanélküliség csökkentése
- Stabil ipari bázis megteremtése

Szükségesség indoklása

Mindszinten az ipar részesedési aránya nem éri el a megyei átlagot. A településen a vállalkozói aktivitás alacsony. Jelentős számú munkavállalót foglalkoztató ipari vállalkozás nincs a településen. Az ipari ágazatok közül a fémfeldolgozás, a szerkezet gyártás, valamint a bőr és textilgyártás jelentősebb a városban. A feldolgozó és az élelmiszeripar részesedése a gazdasági ágazatok közül nem jelentős. A gazdasági ágazat jövedelmezőségét rontja, hogy nem jelennek meg a tudásintenzív szektorok és a csúcstechnológiát igénylő gazdasági ágazatok.

A lakosság foglalkoztatási szerkezete nem kedvező és magas a munkanélküliség aránya is. A város fejlődése szempontjából alapvetően szükséges a helyi munkalehetőségek körének minőségi bővítése.

A közlekedési kapcsolatok fejlesztésével, Mindszent jobb elérhetőségének biztosításával (lásd. közlekedési rendszerek fejlesztése) a város gazdasági helyzetének javulása is várható. A jelenleg hatályos rendezési terv korlátozott lehetőségeket ad a kereskedelmi, szolgáltató és ipari tevékenységek részére. Szükség van a helyi vállalkozói környezet fejlesztésére, iparterületek biztosítására. A külföldi tőkének a városba történő befektetésével exportpiac-bővülés, illetve a befektető kapcsolatok tőkéjéből fakadó hozadékok is járhatnak. A külső beruházások megjelenésénél azonban biztosabb és hatékonyabb gazdaságfejlesztési eszköz a helyi erőforrásokra támaszkodó, térségi összefogásban megvalósuló beruházások támogatása.

A fenntartható fejlődés egyik fontos elve a területekkel való takarékos bánás, amely a beépítésre szánt területek jó kihasználását és lehetőség szerint minimális növelését jelenti. A települések beépítésre szánt területe csak olyan területfelhasználás céljára növelhető, amilyen célra a település már beépítésre kijelölt és igénybe vett területén belül nincs megfelelő terület. A városi és rurális funkciók térbeli csoportosítása során a barnamezős fejlesztéseket a zöldmezős beruházásokkal szemben előnyben kell részesíteni.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- A város közúti elérhetőségének javítása
- A város erősségeire alapozott vonzó projekt-kínálatok kidolgozása, pl. képzett munkaerő, közművesített iparterület, feldolgozható nyersanyag, meglévő infrastruktúra, kedvezmények
- A külföldi tőke érdeklődését a technológiai fejlesztéssel, K+F-t idehozó beruházások számára extra kedvezmények biztosításával kell megoldani
- Településmarketing kialakítása (intézményesített külkapcsolatok megteremtése)
- A helyi szolgáltatások bővítése, kis nyersanyagigényű, kedvező profit- és exportlehetőségekkel rendelkező ágazatok telepítése, meglévő iparterületek intenzív hasznosítása
- Elhagyott ipartelepek rehabilitációja, kármentesítése
- Megvalósíthatósági tanulmány készítése a takarékos bánásmód foganatosítására, a barnamezős fejlesztések előkészítésére
- Minőségbiztosítási, minőségtanúsítási rendszerek kialakítása és a vállalkozások ösztönzése a tanúsítványok megszerzésére
- A beszállítói hálózatok kialakulását, a vállalkozások kapcsolattartását elősegítő kistérséghez kapcsolódó helyi információs rendszer kialakítása, kommunikációs csatornák kialakítása
- Kutató-fejlesztő intézmények és vállalkozások közötti, valamint vállalkozások és oktatási intézmények közötti megfelelő kapcsolat kialakítása

- A munkaerő képzettségi szintjének növelése, a szakképzést nyújtó oktatási intézmények oktatási szerkezetét összhangba kell hozni a várható igényekkel
- A tőkeberuházások érdekében erőteljes lobby-tevékenység, képviselői összefogással

Az ipari ágazat fejlesztésének településrendezési vonzatai

- Gazdasági területek bővítésével lehetővé kell tenni a munkahelyteremtő vállalkozások településre vonzását. A gazdasági fejlesztés területeit a várható igények figyelembevételével kell kijelölni. A fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy az ne legyen gátja a turizmus fejlesztésének, valamint ne veszélyeztesse a környezetminőséget és a településképet.
- Az új gazdasági területek kijelölésének szempontjai:
 - Jó közlekedési kapcsolattal rendelkezzen
 - Környezeti szempontból érzékeny területhasználattól távol helyezkedjen el
 - Kerülje el a természeti és környezeti szempontból sérülékeny területeket
 - Lehetőség legyen a gazdasági terület tájba illesztésének megoldására
- Törekedni kell a környezetkímélő vállalkozások településre vonzására a kialakításra kerülő gazdasági területeken. Nem cél a településen a környezetterhelő, légszennyező, bűzös ipari tevékenységek befogadása.
- A várostestbe ékelődő, környezeti ártalmat okozó kisebb-nagyobb telephelyek kitelepítéséről gondoskodni kell.
- A gazdasági területek biológiai inaktív felületét háromszintű növényzet létrehozásával kell ellensúlyozni. Nagy hangsúlyt kell helyezni a határoló zöldfelületek kialakítására, amelyek a környezeti terhelések csökkentésében és a vizuális határolásban játszanak szerepet. A településrendezési tervben a gazdasági területeken a beültetési kötelezettség előírásával és véderdő tervezésével kell ezt a hatást elérni.
- A fenntartható fejlődést szolgáló módosítások egyik fontos eleme a területekkel való takarékos bánás, amely a beépítésre szánt területek jó kihasználását és lehetőség szerint minimális növelését jelenti. A települések beépítésre szánt területe csak olyan területfelhasználás céljára növelhető, amilyen célra a település már beépítésre kijelölt és igénybe vett területén belül nincs megfelelő terület.

II. Térszerkezet és infrastruktúra

II.1. Közlekedési rendszer fejlesztése, a város megközelíthetőségének javítása

Általános célok

- Mindszent elérhetőségének javítása, a főbb közlekedési hálózatokhoz való közvetlenebb csatlakozás
- A belterületi és külterületi közlekedési feltételek javítása
- A kerékpáros útvonalak rendszerének fejlesztése

Szükségesség indoklása

A város közlekedés-földrajzi adottságai ellentmondásosak. Pozitívként említhetjük, hogy a kiépülő transzeurópai közlekedési folyosók Mindszentről elérhetőek, a fővárosi, illetve megyeszékhelyi tömegközlekedési kapcsolat biztosított, a romániai és szerbiai határátkelők elérhetősége megfelelő, a város rendelkezik vasúti és autóbusz közlekedéssel, valamint a folyami hajózásba való bekapcsolódás lehetősége adott. Ugyanakkor a közlekedési infrastruktúra, a létesítmények jelentős részének kiépítettsége, szerkezete, illetve műszaki állapota nem megfelelő és az elérhetőségi idő túl nagy. További negatívum, hogy mind a főközlekedési, mind a térszerkezeti mellékutak szempontjából a kistérség – különösen Mindszent – közúti ellátottsága kedvezőtlen. Az útsűrűség itt a leggyengébb a megyében: a 20 km-es sávban fejlesztő hatású autópálya nincs, de autóút és I. rendű főút vonal sincs. Mindszent megközelíthetőségét nagyban javítaná a Tisza híd megépítése, amely az M5 autópályára való kapcsolódást jelentős útrövidülés mellett tudja biztosítani. (Mindszent városfejlesztési koncepció) A várost közvetlenül érintő kerékpárút-hálózat fejlesztésére Hódmezővásárhely-Mártély között került sor, valamint tervezési fázisban van a mindszenti városközpont és a temető közötti szakasz. Mindszent vasúti ellátottsága jobb a megyei átlagnál, de műszaki állapota elavult: az eljutási idők magasak, a szolgáltatás színvonala elégtelen. A Tiszán komp közlekedés működik Mindszent és Baks között. A vízi szállítás mértéke és jelentősége elenyésző, pedig a vízi közlekedés és szállítás feltételei adottak. A lehetőségek kihasználásának legnagyobb akadályát az jelenti, hogy a tiszai vízi út jelenleg nem minősül nemzetközi vízi útnak.

A Csongrád megyei területrendezési tervben térségi jelentőségű mellékútként szerepel a Derekegyháza–Mindszent–Tisza-híd–Kistelek–Kiskunmajsa útvonal. A megyei terv térségi jelentőségű kompátkelőt és térségi jelentőségű közúti és vasúti hidat jelöl a településen.

Mindszent elérhetőségének, a város és térsége közlekedési rendszerének javítása, a főbb közlekedési hálózatokhoz való közvetlenebb csatlakozás, a bel- és a külterületi közlekedési feltételek javítása a gazdaság fejlődésének és a lakossági életszínvonal emelésének alapvető feltétele. A gyorsforgalmi hálózat elérésének javításával a város jobban be tud kapcsolódni a hazai és a nemzetközi gazdasági áramlatokba, fejlesztési potenciálja megnő. A vasúti tömegközlekedés színvonalának emelése a lakossági ellátások fontos eleme. A kerékpáros útvonalak kijelölése, szükség esetén kerékpáros útvonalak építése mind a lakosság komfortérzete, mind az idegenforgalom fejlesztése szempontjából lényeges.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Állandó Tisza híd megépítése
- Derekegyháza–Mindszent–Tisza-híd–Kistelek–Kiskunmajsa kohéziójavító út megépítése
- A meglévő és épülő gyorsforgalmi hálózatokhoz illeszkedő mellékutak korszerűsítése, hiányzó szakaszainak és a szükséges elkerülő utak megépítése
- A Mihási út szélesítése, útminőségének javítása, a Szegvári út korszerűsítése, minőségjavítása
- A tömegközlekedésben jelentkező időszakos zsúfoltság enyhítése, helyi tömegközlekedés kialakítása
- A Makó–Hódmezővásárhely–Mindszent–Szentés és a Hódmezővásárhely–Szeged vasútvonalak műszaki állapotának javítása és a szolgáltatások színvonalának emelése
- A vasútállomások, a megállók és környezetük rehabilitációja (esztétikai és funkcionális szempontok szerinti felújítása)
- Belterületi utak, terek felújítása

- Kerékpáros útvonalak kijelölése szükség esetén kerékpárút építésével, az országos és helyi rendszerek összehangolása úgy, hogy a hétköznapi lakossági és az idegenforgalmi igényeket egyaránt szolgálja
- Parkolók építése
- Tájékoztató táblák korszerűsítése, számuk növelése
- Forgalmi rend újragondolása, körforgalmak kiépítése, elkerülő út megépítése
- Mezőgazdasági úthálózat fejlesztése, dűlő utak burkolása, a külterületi lakott helyek, mezőgazdasági majorok évszaktól független megközelíthetőségének biztosítása
- Tiszai hajóállomás kiépítése
- Kompközlekedés fejlesztése, a kompra vezető út minőségének javítása

Településrendezési vonzatok

- A településrendezési tervben a Kurca torkolatnál biztosítani kell a Tisza-híd elhelyezhetőségét és az ehhez kapcsolódó Mihási útról vezetett kohéziójavító út területét.
- A Mihási út szabályozási szélességének növelésért a rendezési tervben szerepeltetni kell.
- Az új beépítésre szánt területek forgalmi feltárását a város út-hierarchiájának megfelelően, ahhoz illeszkedő módon és paraméterekkel szükséges megtervezni.
- El kell érni, hogy az összes külső városrész és gazdasági terület, valamint a városközpont közvetlen kerékpárút kapcsolata megvalósuljon. A külterületi látványosságokat kerékpáros-kiránduló rendszerbe érdemes foglalni és a belterületi hálózathoz kapcsolni. A rendezési tervben a kerékpárutakat fel kell tüntetni.
- A városközpont parkolási lehetőségeit bővíteni szükséges. Az új létesítmények esetén szorgalmazni kell a szükséges gépjárműszám saját telken belüli elhelyezését.

II. Térszerkezet és infrastruktúra

II.2. Közműhálózatok fejlesztése

Általános célok

- Vízellátás fejlesztése
- Szennyvízcsatorna hálózat továbbépítése
- A környezet védelme
- Az energia közmű szolgáltatások fejlesztése
- Megújuló energiaforrások hasznosítása

Szükségesség indoklása

A település vezetékes ivóvízzel szinte teljes egészében ellátott. A meglévő vízmű rendszer kapacitása távlatban megfelelő. Az ivóvízhálózat vesztesége eléri a 40%-ot, ezért a hálózat rekonstrukciójára szükség van. Az ivóvíz minőség javítása szintén kiemelt cél a településen.

A csapadékvíz és a szennyvíz elvezetés elválasztott rendszerben működik. A hálózat továbbfejlesztése szükséges, a folyamatos karbantartásról, felújításról gondoskodni kell. A városban a csapadékvíz elvezetés burkolt, zárt rendszerben, valamint nyílt földárokban történik.

A települések rendezése során a települések közigazgatási területére hulló felszíni csapadékvíz összegyűjtését és helyben tartását vagy szakszerű és ártalommentes elvezetését, kezelését az adottságok és a lehetőségek figyelembevételével biztosítani kell.

A település saját szennyvíztisztító teleppel rendelkezik és részlegesen kiépült a szennyvízcsatorna hálózata (hossza 6 km). A külterületi lakott helyek magas száma miatt fontos feladat a nem csatornázható területeken a megfelelő közműpótlók kiépítése. A településen működő szennyvíztisztító korszerűsítésre szorul.

A település a Szentés I. elnevezésű országos távvezeték rendszerből, Szegvár irányából kapja a földgázt. A város vezetékes gázellátása a belterületen teljesen mondható, számos helyen a külterületi részekre is kiterjed. Hosszú távon indokolt a gázfogadó állomás kapacitásának a növelése.

A környezetkímélő, tiszta energiaforrások kiaknázására és hasznosítására célszerű egy, a teljes szabályozási területet felölelő átfogó tanulmány elkészítése a megújuló energiaforrások helyi lehetőségeinek feltárására és reálisan, a gyakorlatban is megvalósítható felhasználási lehetőségeinek kidolgozására.

Mindszerten a 20 kV-os alaphálózat a város ellátását jelenleg megfelelően biztosítja. A távlatban várható igények kiszolgálására a rendszer bővítésével kell számolni.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Ivóvíz hálózat korszerűsítése, ivóvíz minőségének javítása
- Szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése, rákötések számának növelése
- Szennyvíztisztító telep kapacitásnövelése, illetve technológiai fejlesztése, új szennyvíztisztító telep kialakítása
- Csapadékvíz elvezetés fejlesztése (hálózatfejlesztés, befogadók karbantartása a csapadékvizek befogadására)
- Vízkészlet-gazdálkodási városi program készítése (csapadékvizek helybetartása, belvizek kezelése, szakszerű elvezetése)
- Az új fejlesztési területek közművesítése
- Gázfogadó állomás felújítása, kapacitásának növelése
- Intenzíven beépített területeken a villamos, a hírközlés és a kábel tv hálózatok földkábelben történő vezetése
- Korszerű közműpótló berendezések telepítése alternatív szennyvízkezelés megoldásaként
- A megújuló energiaforrások helyi lehetőségeinek kihasználása
- Közvilágítás bővítése, korszerűsítése, energiatakarékos rendszerek üzemeltetése, a városközpontban igényes kandeláberek elhelyezése

Településrendezési vonzatok

- A szennyvíztisztító telep korszerűsítéséhez, új létesítmény építéséhez a terület biztosítását meg kell oldani a rendezési tervben. A szennyvíztisztító védőtávolságát a rendezési terven jelölni kell.
- Tájéki és településképi szempontból érzékeny területeken a légkábelek földkábelre cserélésnek előírása szükséges.

II. Térszerkezet és infrastruktúra

II.3. Kommunikációs hálózat fejlesztése

Általános célok

- A digitális szakadék csökkentése, az e-közigazgatás társadalmi háttérének megalapozása
- A városi fejlesztési folyamatok demokratizálása és hatékonyságának növelése
- Magas színvonalú távközlési és informatikai szolgáltatások, illetve alkalmazások elérése
- Az információs társadalom kiépítésének erősítése, az informatika társadalmasítása

Szükségesség indoklása

Az információs társadalom megvalósítása felé haladó országok igen nagy erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy a mindennapi élet számos területén megjelenő információs-kommunikációs berendezéseket, szolgáltatásokat és alkalmazásokat megismertessék és eljuttassák a társadalom legszélesebb rétegeihez. Az információs programok lehetőséget teremtenek az embereknek az új ismeretek elsajátítására, az információk megszerzésére és feldolgozására, valamint az informatikai alkalmazások használatára. Az információs társadalom kiépítésének sikeressége nem csak a hálózat és a berendezés ellátottságtól függ, hanem a helyi felvilágosító és képzési programok elindulásától, továbbá települési integrált programok, valamint informatikai alkalmazások (pl. elektronikus ügyintézés, távmunka, távdiagnosztika) terjedésétől is.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- E-közigazgatás kialakítása
- Infokommunikációs rendszerek fejlesztése (internetes honlap fejlesztése, térinformatikai alapú rendszerek kialakítása – pl. rendezési terv)
- Az ún. „teleház” megerősítése, működésének kiterjesztése
- Digitális települési programok megvalósítása (szélessávú informatikai hálózatok létesítése, vezeték nélküli net-elérés, informatikai forradalom társadalmasítása, elektronikus ügyintézés)
- Az oktatási intézmények informatikai felszereltségének növelése
- Szórólapok, kiadványok készítése
- Marketing kommunikációs program kialakítása
- Lakosság számítógéppel való ellátottságának növelése
- Lakosság PC használat ismeretének növelése
- E-magyarország pontok kiépítése

III. Társadalmi kohézió megteremtése és a humán erőforrás fejlesztése

III.1. Humán erőforrás intézményi hátterének fejlesztése

Általános célok

- A térség népességmegtartó erejének növelése
- A társadalmi és gazdasági modernizáció elősegítése
- A városi középosztály erősítése
- Az esélyegyenlőség és a szolidaritás fokozása
- Szakmaközi együttműködések kialakítása, erősítése

Szükségesség indoklása

Az óvodai nevelés feladatait Mindszenten egy óvoda látja el, de a gyermeklétszám meghaladja a férőhelyek számát. Az alapfokú oktatás intézményei elegendő férőhellyel rendelkeznek a feladat ellátásához. Mindszenten két magániskola folytat rajz- és tánc, valamint alapfokú zenei képzést. A középiskolai szinten esti, illetve levelező gimnáziumi oktatás működik. A gimnáziumba a diákok Hódmezővásárhelyre és Szentésre járnak át. A felsőoktatás intézményei Szegeden és Hódmezővásárhelyen érhetők el. A településen a közművelődési feladatok intézményi feltételei biztosítottak.

A munkanélküliek aránya a településen több, mint 13%. Ezért nagyon fontos feladat a munkahelyteremtés feltételeinek javítása, melynek egyik eleme az igényekhez alkalmazkodó oktatási rendszer fejlesztése.

Az elmúlt évek gazdasági folyamataira válaszolva szükséges kialakítani a változásokra gyorsan és hatékonyan reagálni tudó emberek képzését. Az iskolázottságnak, s ezáltal a kulturális tőke emelésének kulcsszerepe van a magasabb foglalkoztatási státusz elérésben, s ezáltal az életminőség javulásában. A hátránykompenzációra és a tehetséggondozásra nagy hangsúlyt kell fektetni az alternatív pedagógiai módszerek kidolgozásával. A sikeres továbbtanulási utakhoz szükséges egyéni képességek biztosításának nagyon lényeges elemei a társadalmi innovációs programok. Mindez segíti az életen át tartó tanulás helyi meggyökresítését is. Lényeges a térségi szereplők összefogása azzal a céllal, hogy összehangolják a gazdasági és a humán erőforrás fejlesztési elképzeléseket, célokat, és megoldást keressenek a problémákra. Hosszú távon hazánkban is érvényesül az EU által támogatott policentrikus fejlődés, ahol a nagyvárosok potenciális növekedési pólusok. E hálózathoz kapcsolódni a kistérség számára is nagyon hasznos.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- A nevelési-oktatási rendszerek minőségbiztosításának bevezetése
- Az oktatási intézmények tárgyi feltételeinek javítása
- A hátrányos helyzetű diákok felzárkóztatási programjának kidolgozása
- Az iskolai oktatást kiegészítő programokra terület kialakítása (erdei iskola, tanuszoda, tanuló kert)
- Kulturális centrum létrehozása a település kulturális létesítményeinek összevonásával
- Óvoda fejlesztése (tornaterem, berendezések, eszközök)
- Az oktatás tartalmának bővítése, korszerű ismeretekkel
- A középiskolai képzés fejlesztése
- Helyi korszerű szakképző-helyek, szakképzés, továbbképzés megvalósítása
- A felnőttoktatás korszerű formáinak kialakítása
- A távoktatás előkészítése az információs hálózattal összefüggésben
- Pedagógiai szakszolgálatok, szakmai szolgáltatások és az oktatóbázisok fejlesztése
- Az érdekeltekkel együttműködve olyan szakképzési és átképzési program kialakítása szükséges, ami képes a folyton változó igényeket megfelelő szinten kiszolgálni
- A települési lakosok tájékoztatása, felkészítése a településfejlesztésbe történő érdemi bevonására

Településrendezési vonzat

- A rendezési tervben a humán infrastruktúra fejlesztésének területigényét biztosítani kell.
- A hatékony iskolai képzéshez a kultúrált, igényes környezet is hozzá tartozik. Az esztétikus változatos zöldfelület az oktatási intézmények esetén különösen fontos, hiszen pszichológiai hatása révén hozzájárul a tanulók személyiségének fejlődéséhez.
- Figyelemmel kell lenni az oktatás funkciójával nem ellentétes szomszédsági területhasználat kialakítására. Zajos, az elmélyülést lehetetlenné tevő területhasználat oktatási intézmény mellé nem telepíthető.

III. Társadalmi kohézió megteremtése és a humán erőforrás fejlesztése

III.2. Térségi- és partnerkapcsolatok fejlesztése

Általános célok

- A település és térsége hatékony társadalmi, gazdasági fejlődésének elősegítése
- Civil szervezetek fejlesztése

Szükségesség indoklása

Mindszent város a Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás tagja. A kistérségi területfejlesztési szemléletet képviselő Dél-Alföldi Térségfejlesztési Társulások Egyesületében is részt vesz a város.

A település társadalmi, gazdasági fejlődésének záloga a térségi együttműködés megszervezése. Az uniós csatlakozás ugyanis térségi együttműködéseket feltételez. A régiók Európájában ez a verseny felvállalásának egyik feltétele. A környezeti-természeti, a társadalmi-gazdasági javakkal sem lehet egy városon belül gazdálkodni, csak a térségben gondolkodva lehet a gazdálkodás eredményes.

Az Európai Unió normáinak teljesítése érdekében szükség van a hatalom további decentralizálására, a döntési kompetenciák egyértelművé tételére. Várható az is, hogy a területfejlesztés partnerségi kapcsolataiban a civil szervezeti együttműködések kulcsszerepet fognak játszani.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- A többcélú kistérségi társulás működésének erősítése, szerepének növelése, intézményfenntartó együttműködések létrehozása
- Helyi közszolgáltatások kistérségi társulás útján történő ellátásának ösztönzése
- Civil együttműködési stratégia kidolgozása, új civil szerveződések támogatása
- Civil központ (tudás központ, innovációs központ, EU pont, inkubátorház) létrehozása
- Vállalkozói, gazdálkodási fórum létrehozása
- Kistérségi információs rendszer létrehozása
- A kistérségi kapcsolatok erősítése, régiós kapcsolatrendszer fejlesztése
- A települési döntések nyilvánosságának biztosítása
- A nemzetközi kapcsolatok fejlesztése, a város értékeinek népszerűsítése külföldön
- Térségi partnerkapcsolatok erősítése az idegenforgalom területén

Településrendezési vonzatok

- A településrendezési terv szomszédos településekkel való egyeztetése során biztosítható a párhuzamos fejlesztések elkerülése, az infrastrukturális, valamint a több településre kiterjedő védelmi (pl. árvízvédelem) célú szabályozás összhangja.

III. Társadalmi kohézió megteremtése és a humán erőforrás fejlesztése

III.3. Szociális és egészségügyi ellátás fejlesztése

Általános célok

- Hozzájárulás a kiegyensúlyozott társadalom megteremtéséhez
- Szakmaközi együttműködés erősítése
- Az esélyegyenlőség fokozása
- Az egészséges életmód terjesztése
- Az életminőség javítása

Szükségesség indoklása

Mindszerten a lakosság egészségügyi alapellátása megoldott, a járó- és a fekvőbetegek ellátása Hódmezővásárhelyen történik. A mentőszolgálati feladatokat a hódmezővásárhelyi, illetve a szentesi mentőszolgálat látja el. Mindszerten állandóan működő idősok otthona nincs. A demográfiai mutatók alapján azonban fel kell készülni a nagyobb arányú időskorú ellátás feladataira.

A szociális szolgáltatásokat hosszú távra tervezzük. A koncepció segíteni hivatott, hogy a jogszabályban foglaltakat betartva, a térségi és a helyi igényeket összehangolva, költség takarékos ellátó- és támogató rendszer épüljön ki. A folyamatos felülvizsgálatra, aktualizálásra is figyelmet kell fordítani. A település szociális intézményeinek is élni kell az információs társadalom nyújtotta lehetőségekkel. Szükséges felmérni a szociális intézmények informatikai környezetét és digitális fejlesztési lehetőségeit, majd erre alapozva egységes informatikai hálózatot működtetni, mely a szükséges ellenőrző rendszer alapját is képezheti.

Cél a településen élők életminőségének, ezen belül az egészségi állapotuk javításának fejlesztése, a közösségi erőforrások mozgósítása. Fontos biztosítani, hogy az egészségfejlesztési terv a településfejlesztési tervek részévé váljon. A megelőzést a helyben elérhető szűrővizsgálatok, felvilágosító- és mentálhigiéniai előadások, valamint a mozgást népszerűsítő rendezvények szolgálhatják. Európai összehasonlításban igen kedvezőtlennek ítélnék meg a hazai egészségügyi szolgáltatások színvonalát. A minőséggel kapcsolatos tevékenységek azt szolgálják, hogy az egészségügy céljai explicit módon kerüljenek megfogalmazásra, a szolgáltatás tudományos alapú, és kontrollálható legyen.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Produktív szociálpolitikai kezdeményezések elterjesztése
- Szakmaközi együttműködések erősítése a szociális ágazatban
- Korszerű szociális létesítmények létrehozása, meglévők fejlesztése
- Időseket támogató szociális alapszolgáltatások erősítése, otthoni környezetben, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bővítése, idősgondozó ház kialakítása
- Az idősok klubját a Kőrösi Csoma Sándor utcai épületből kiköltöztetni, és az átmeneti bentlakásos otthont tartós bentlakásos otthonná átalakítani
- Egyes szociális intézmények Mindszentre való telepítése, illetve otthonházak építése
- A háziorvosi, házi gyermekorvosi szolgálat, fogászati alapellátás, és a különböző védőszolgálatok működési feltételeinek fejlesztése
- Az egészségház bővítése
- Egészségtervek kidolgozása, a megelőzés hangsúlyosabbá tétele
- A hódmezővásárhelyi mentőszolgálat egy kihelyezett részlegének működtetése Mindszerten
- Csökkenteni kell a vidék-város ellátásbeli különbségeket
- Ifjúsági klub kialakítása (kultúralt szabadidő eltöltés, nevelés, művelődés biztosítása)

Településrendezési vonzatok

A rendezési tervben a szociális és az egészségügyi fejlesztések területigényét biztosítani kell.

III. Társadalmi kohézió megteremtése és a humán erőforrás fejlesztése

III.4. A letelepülőket vonzó, lakosságmegtartó képességet javító feltételek megteremtése

Általános célok

- Népeség megtartása, településhez való kötődés elősegítése
- Életminőség fejlesztése
- Lakókörnyezet fejlesztése
- A szabadidő kulturált, hasznos eltöltésére lehetőség biztosítása
- Munkahely-teremtés és ellátás fejlesztése
- Fiatal értelmiség elvándorlásának csökkentése

Szükségesség indoklása

Az életminőség fejlesztésével, a munkahelyi lehetőségek növelésével, az ellátás és a lakókörnyezet fejlesztésével a népeség megtartása, életkörülményeinek javítása a cél. A település élhetőségének fellendítéséhez feltétel a széleskörű összefogás, az együttes célok elérése érdekében. Ehhez szükséges, hogy az egyéni érdekeken felül láthatóvá, érzékelhetővé váljanak a közös célok, melynek felismerését nagyban segítheti az identitástudat erősítése, mely a hagyományörzés fellendítésével együtt idegenforgalmi vonzerővé válhat. Nagyon fontos a kulturált, igényes szórakozás és a szabadidő eltöltését szolgáló létesítmények bővítése, a meglévő egységek korszerűsítése.

A roma társadalmi részcsoport integrációjának segítése is alapvető cél. A támogatandó tevékenységek között nagy hangsúllyal kell szerepeltetni a szociális konfliktushelyzetek feloldását.

A sportkultúra fejlesztése is segítséget jelent a pozitív érzelmi kötődés és az egészséges lokálpatriotizmus kialakulásában. A sport az egészségmegőrzés, az ifjúsági erkölcsi-fizikai nevelés és a személyiségformálás egyik hatékony eszköze.

A zöldfelületi rendszer fejlesztése hatással van a település arculatára, a városképre, befolyással van a település környezetminőségére. A zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése feltétele az „élhető” településnek és az egészséges környezetnek.

Az építési törvény által megfogalmazott elvet a rendezési tervben biztosítani kell: miszerint a települések fejlesztése, a beépítésre szánt területek növelése során a biológiai aktivitás érték (egy adott területen a jellemző növényzetnek a település ökológiai állapotára és az emberek egészségi állapotára kifejített hatását mutató érték) nem csökkenhet.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Életminőség fejlesztése (lakás, ellátó intézmények, szellemi és fizikai rekreáció)
- Közművesített építési telek kialakítása, fiatalok letelepedésének támogatása
- Minőségi munkahely-teremtés, több lábon állás
- Külterületi és belterületi lakosok esélyegyenlőségének javítása
- A roma rész-társadalmi csoportok integrációjának segítése
- A roma – nem roma társadalmi csoportok konfliktusmentes együttélést, valamint a roma lakóhelyi szegregáció enyhítését szolgáló programok kidolgozása
- Élettér, lakókörnyezet fejlesztés, közterület rendezés, komplex településkép javítás
- Zöldfelületi rendszer fejlesztése (meglévő elemek használati és esztétikai értékének növelése, hiányzó elemek pótlása), a biológiai aktivitásérték növelése, a fasorok hiányzó elemeinek pótlása
- Zöldterületi gazdálkodási program készítése (zöldgyűri kialakítása és a biológiai aktivitásérték visszapótlása)
- A zöldfelületi elemek karbantartása, felújítása
- Közintézmények zöldfelületi fejlesztése
- A temető és a kegyeleti parkok kertépítészeti rendezése, a kegyeleti parkok funkciójának megfelelő kialakítása
- Lokálpatrióta mozgalom indítása
- A rekreáció lehetőségének fejlesztése, az amatőr és a versenysport színterét biztosító

- sportegyesületek működési feltételeinek biztosítása
- Hely- és tájtörténeti ismeretek oktatásának bevezetése az iskolákban
- A könyvtári állomány gyarapítása
- Képzőművészeti hagyományok felelevenítése, a kulturális rendezvények népszerűsítése
- A helytörténeti, néprajzi anyagok megjelentetésének támogatása

Településrendezési vonzatok

- A város igazgatási területén ki kell teljesíteni a makro- és mikrokörnyezet alakításához nélkülözhetetlen összefüggő zöldfelületi hálózatot.
- A településrendezési tervnek a zöldfelületi rendszert erősítő céljai a következők lehetnek:
 - az összekötő elemek fejlesztése, az utcák részleges vagy teljes fásításával, a szabad közterületi sávok növényesítésével,
 - a központban elhelyezkedő zöldfelületi elemek, valamint a perifériális elemek közötti hiányzó zöldfelületi kapcsolatok megteremtése,
 - a parlag területek zöldfelületté alakítása,
 - a meglévő közhasználatú zöldterületek biológiai, esztétikai és használati értékének növelése,
 - a zöldfelületi jellegű intézmények (különleges szabadidő központ terület) területének növelésével,
 - a külterületen az erdők arányának növelése,
 - a zavaró hatású területhasználatok mentén véderősávok kialakítása.

IV. Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és -teremtés

IV.1. Természeti értékek és biodiverzitás védelme

Általános célok

- Természeti értékek megőrzése
- Természetes élőhelyek visszaállítása, fenntartása
- Az ökológiai és zöldfolyosók megőrzése, fejlesztése, működőképességük biztosítása

Szükségesség indoklása

A természeti értékek között kiemelten kell kezelni a Tisza folyót és hullámterét (értékes fűz-nyár ligeterdő). A település a hullámtér keleti oldalával a Pusztaszeri Tájvédelmi körzethez csatlakozik. A Natura 2000, illetve országos ökológiai hálózat részét képezi a településen a Tisza és hullámtere, a Kurca folyó, a Kurca rét, a Ludas-éri főcsatorna mente, valamint a közigazgatási terület nyugati oldala. A település valamennyi kunhalma a törvény erejénél fogva védett. Kiemelten kell kezelni a természeti területnek minősülő, természeti értékben gazdag gyepes, nádasos, vízjárta területeket. A terület természeti értékeinek felismerése és megőrzése elsődlegesen fontos a településen. Az ökológiai hálózatok fejlesztéséhez szükséges a vízfolyások revitalizálása, a természetközeli élőhelyek kialakítása, valamint mezővédő fasorok, erdősávok telepítése. Mindezek kihatással vannak a környezet minőségére, a turizmusra, valamint a gazdaságra is. A meglévő értékek védelme, továbbá a természetközeli élőhelyek visszaállítása lehetővé teszi a turizmus megalapozását a térségben, amely hozzájárul az idegenforgalom sokszínűségéhez.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Természeti és társadalmi örökség megóvása
- Értékes természeti területek helyi védetté nyilvánítása (vizes élőhelyek, ősgyeppek)
- Egyedi tájérték kataszter kidolgozása, megőrzési program elindítása
- Gyepesítési és erdősítési (öshonos fafajokkal) programok, ökológiai hálózat folyamatosságának biztosítása
- Kunhalmok megőrzése, védelme
- Vizes élőhelyek kiemelt védelme
- Tájidegen fajok fokozatos cseréje, visszaszorítása (kivéve a hullámtérben, ahol indokolt a nemes nyárasok felújítása)
- A település biológiai sokféleségének megőrzése az illetékes nemzeti parkkal való együttműködés keretében
- A meglévő védett fajok élőhelyeinek megőrzése, az élőhelyek területi arányának növelése
- Ártéri gazdálkodás lehetőségének felmérése

Településrendezési vonzatok

- A természeti érdekeltsgű területek (természeti területek, kunhalmok) esetén szükséges lehet a védelmi célnak megfelelő területfelhasználás és sajátos használat megváltoztatása a rendezési terven.
- Az egyedi tájérték kataszter elkészülte után az egyedi tájértékeket a szabályozási terven fel kell tüntetni, védelmükre előírást kell kidolgozni.

IV. Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és -teremtés

IV.2. Környezeti elemek és rendszerek védelme

Általános célok

- Környezeti elemek védelme
- Jó környezeti állapot kialakítása
- Környezetszennyezés csökkentése
- Tiszta, jó közérzetet segítő városi környezet biztosítása
- Az éghajlatváltozás hatásai és az arra adandó településfejlesztési válaszok

A szükségesség indoklása

Mindszent levegő védelmi szempontból nem tartozik a veszélyeztetett települések közé. Fűtési és nem fűtési időszakban a nitrogéndioxidok, a fluoridok, az ülepedő por, nem fűtési időszakban a szálló por tekintetében a környezeti levegő minősítése nem megfelelő. A levegő minőségét kedvezően befolyásolja a földgáz fűtés elterjedtsége. Súlyos népegészségügyi problémát (allergiát és asztmát) okoz a város parlagfű pollennel való szennyezettsége. A nem megfelelő gonddal végzett állattartási tevékenység lakossági panaszokat okozó bűzterheléssel jár. Elérendő cél ezen komponensek határérték alá szorítása.

A jövőbeni fejlesztések során a környezetbarát közlekedési módokat, megoldásokat, továbbá beruházásokat kell előnyben részesíteni. A környezeti állapot megőrzése és javítása érdekében fontos a megújuló energiaforrások használatának elterjesztése. Az adottságokat és a beruházás megtérülését figyelembe véve kell megkeresni a megfelelő módszert és léptéket. Kiegészítő hő és elektromos áram termelés céljából egyéni és közösségi napkollektoros rendszerek alkalmazása javasolt. A biomassza hasznosítás megoldható egyéni léptékben, lakóközösségekben, továbbá kazánok, átmeneti tárolók kialakításával. A szélenergia hasznosítás a település megfelelő szélkitettséű területein javasolt.

A zajterhelések leginkább az ipari, a mezőgazdasági és a közlekedési tevékenységekből származnak. Ezekon kívül egyéb zajforrásokkal is számolni kell, mint a lakossági tevékenységek, valamint a vendéglátó, szórakoztató létesítmények zajterhelése. A településen a közlekedésből származó zajterhelés határérték alatti, hiszen a települést az országos főutak elkerülik. Fontos feladat a zajterheléssel veszélyeztetett területek felmérése és a zajterhelést csökkentő intézkedések megtétele.

A földvédelem alapvető feladata a termőtalaj minőségi és mennyiségi védelme. A talajokat és a talajvizet az emberi tevékenységek közül a mezőgazdasági tevékenységek (műtrágyázás, állattartás, növényvédőszer), az ipari tevékenységek, a szennyvizek tisztázatlan elhelyezése és az illegális hulladéklerakások terhelhetik.

A mezőgazdasági területek jelentős része szélrózsió által veszélyeztetett. Fontos feladatot jelent a talajdegradációs folyamatok megállítása illetve mérséklése.

Mindszent területe mélyártéri területen fekszik, a Tisza vízgyűjtőjéhez tartozik. Az árvizek elleni védelmet a Tisza bal parti 11.05 számú Mindszent-Szentes elsőrendű árvízvédelmi töltés adja.

A belvízzel való veszélyeztetettség miatt különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a természetes vízgyűjtő helyek hosszú távú megtartására. A belvízcsatornák kiépítettsége megfelelő, jó karbantartottság mellett alkalmasak a belvizek levezetésére.

A mélyfekvésű, belvíz által gyakran veszélyeztetett területeket fokozatosan javasolt kivonni a szántóföldi művelésből és más célokra használni – elsősorban gyep, illetve erdő, nádas, esetleg halastó – hasznosítani.

A település csatornázottsági aránya nagyon alacsony. Talaj- és vízvédelmi problémát jelent a településen található számos régi építésű ingatlan, amely szikkasztásos aknával rendelkezik. A probléma feloldására nyújt segítséget a csatornázás fejlesztése.

A település kommunális hulladéklerakója több évtizeden keresztül üzemelt megfelelő műszaki védelem nélkül. A hulladéklerakó felhagyásra került, jelenleg folyik a rekultiváció tervezése. A jelenleg rendezetlen hulladéklerakó vizuális és ökológiai tájhasználati konfliktust jelent. A város kommunális hulladéka Hódmezővásárhelyen kerül elhelyezésre. A településen az állati hulladékok elhelyezésére dögter működik. A dögtelep működése jelenleg nem felel meg a környezetvédelmi követelményeknek, ezért korszerűsítésre szorul.

A hulladékgazdálkodás során a legfontosabb feladat a hulladékhierarchia (megelőzés, újrahasználat, újrahasznosítás, energianyerés, lerakás) érvényesülésének ösztönzése. A megelőzés elvét biztosítva nagy hangsúlyt kell fektetni a keletkező hulladék mennyiségének csökkentésére. A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztésével, a lakosok környezeti tudatformálásával a szelektív hulladékgyűjtési program is eredményesebbé tehető.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Belterület levegőminőségének javítása – úthálózati fejlesztések, szilárd burkolatú utak arányának növelése, mezőgazdasági utak portalanítása, forgalomszervezés
- Környezetbarát közlekedési módok fejlesztése (kerékpáros, gyalogos közlekedés)
- Pollen mentesítési program kidolgozása és végrehajtása (parlagon hagyott területek művelése, rendszeres kaszálás)
- Fűtési energiaigény csökkentése (korszerű tüzelőberendezések, tüzelőanyagok, házak szigetelése)
- A lakossági gázbekötések arányának tovább növelése
- A fejlesztések (főleg ipari) levegőminőségi és zajterhelési hatásainak szabályozása
- A belterületen a zöldfelületek minőségi fejlesztése, külterületen az erdőterületek növelése, településvédő erdők kialakítása, mezővédő erdősávok létrehozása (átöblítés, átszellőzés, légtömegek kiülepítése)
- Környezetkímélő, energiatakarékos eljárások, technológiák elterjedésének, hasznosításának és a megújuló környezetkímélő energiahasznosítás támogatása (nap- és a szélenergia, biomassa, geotermikus energia)
- Termálenergia környezetkímélő hasznosításának elősegítése
- Aktív (úthálózati fejlesztések) és passzív (műszaki létesítmények, funkciók megválasztása, nyílászárók cseréje stb.) zajvédelmi technikák alkalmazása
- Termőföld védelme (defláció elleni védekezés), talajjavítási programok beindítása
- A mezőgazdasági termelésre alkalmas földterületek termőképességének a fenntartása, a talajt érő szennyezőanyag terhelések mérséklése, defláció elleni védekezés
- Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése
- Felhagyott, szilárd hulladéklerakó rekultivációja, a keletkezett szennyezések felszámolása, az illegális hulladéklerakások feltérképezése, felszámolása
- A természetes vízgyűjtő helyek hosszú távú megtartása, belvízvédelem, belvízvédelmi rendszerek működőképességének javítása
- A vizeket veszélyeztető szennyező források (pl. illegális hulladéklerakás, csatornázatlanság, illegális szennyvíz bevezetés) felszámolása, felszíni vizek minőségi javításának elősegítése
- Csapadékvíz gazdálkodás (csapadékvíz-elvezető árkok kiépítése, rekonstrukciója, tisztítás, helyben tartás)
- Szennyvízgyűjtés és szennyvízkezelés megoldása
- Hulladékkeletkezés megelőzése, hulladékszegény technológiák bevezetése
- A településen keletkező állati eredetű hulladék begyűjtésére szolgáló dögtér környezetvédelmi előírásoknak megfelelővé tétele, korszerűsítése
- A szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztése, környezeti tudatformálás, hulladék újrahasznosítási program, szerves hulladékok gazdaságos kezelése és hasznosítása
- Környezettudatosság növelése

Településrendezési vonzatok:

- Új beépítésre szánt területek kijelölésénél figyelemmel kell lenni a szomszédos viszonyokra, a várható környezetterhelésre, valamint a környezetterheléssel szembeni érzékenységre.
- A Mihási utat a tervezett Tisza-híddal összekötő, a belterületet északról kerülő útnak a rendezési tervben területet kell biztosítani.
- Az elkerülő út mentén a település belterületének irányába véderdősávot kell kijelölni.
- Az ipari telephelyek megvalósulását szigorú környezetvédelmi paraméterekhez és városképi

illeszkedési feltételekhez kell kötni, és ezt a beépítési paraméterek meghatározásával is alá kell támasztani. A településrendezési tervben az iparterületek környezeti terhelésének csökkentését határoló zöldsávokkal kell biztosítani.

- A zavaró gazdasági tevékenységek és különleges területek esetén a védőtávolságot meg kell határozni és a korlátozó előírásokat be kell tartatni.
- A tervezett kerékpárút számára területet kell biztosítani, azt a rendezési terven fel kell tüntetni.
- A rekultiválandó hulladéklerakó célállapotát a rendezési tervben a területfelhasználás változtatásával szükséges meghatározni.
- A helyi építési szabályzatban írható elő mezővédő erdősávok és vízfolyás menti fásítások telepítésének kötelezettsége.
- A belvízzel és árvízzel veszélyeztetett területeken csak körültekintő szabályozással lehet beépítésre szánt területeket kijelölni.
- A településrendezési tervben az új, korszerű szennyvíztisztító számára területfelhasználás változtatásra van szükség, és a védőtávolság biztosításáról gondoskodni kell.
- Az ártéren a hidraulikai folyosó területhasználatát az árvízvédelmi célnak szükséges alárendelni.
- A dögkút védőtávolságában új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

IV. Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és -teremtés

IV.3. Tájfenntartás, vidékfejlesztés, tájvédelem, tájképgazdálkodás

Általános célok

- Alternatív, ökológiai szemléletű mezőgazdaság fejlesztése
- A tájjelleg megőrzése
- A tanyasi hagyomány megőrzése
- A turisztikai vonzerő növelése
- Az ökológiai hálózat kiterjesztése

Szükségesség indoklása

Mindszent több olyan természeti, táji értékkel bír, ami hosszú ideje alapul szolgál az itt élők megfelelő szintű életvitelének és a jelentős tradíciókkal rendelkező gazdaságnak, de csak következetes védelmük teszi lehetővé, hogy ezek az értékek hosszú távon is rendelkezésünkre álljanak. Fontos feladat tehát a tájjelleg megőrzése. A hagyományokon alapuló mezőgazdaság ösztönzése hozzájárul a környezeti minőség javításához, a turizmus növeléséhez, valamint a természet védelméhez. A hagyományos és új technológia ötvözésével a mezőgazdaság hatékonysága növelhető.

Változtatni szükséges a gyepterületek, gyümölcsösök, zöldek és egyéb sajátos kultúrák javára. A gyengébb minőségű, talajdegradációval érintett, rentábilisan nem művelhető mezőgazdasági területeken indokolt lehet a funkcióváltás.

A település egy része természeti terület, ahol a cél az élőhelyek védelme, a biológiai sokféleség, a tájkép és a kultúrtörténeti értékek megőrzése. A természeti értéket képviselő gyepterületeket meg kell őrizni, a területen gazdálkodókkal összhangban. Törekedni kell a hagyományos gazdálkodási formák visszaállítására a sérülékeny területeken.

Az erdősültségi arány növelése, a mezőgazdasági térség fásítása ökológiai, természetvédelmi és tájképi szempontból is fontos. Törekedni kell a természetközeli erdőterületek megőrzésére, felújítására, az ökológikus erdőgazdálkodás ösztönzésére.

A település tájképi értékei közé tartozik a Tisza és hullámtere, a Kurca bokorfüzesekkel kísért szalagja, a horgásztavak, a természeti területek, a fásított tanyák, valamint a kunhalmok és a kurgánok. Nemcsak régészeti és természeti szempontból értékesek a kunhalmok, hanem tájképi szempontból is, hiszen egyrészt az Alföld domborzati változatosságát adják, másrészt természetes kilátóhelyként is használhatók. A tájképi karakterek felismerése, megőrzése növeli az itt élők identitás tudatát, továbbá a turizmus keretfeltételét is jelenti.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Tanyasi életforma rehabilitációja
- A gyengébb termőképességű talajok funkcióváltása (gyep, legelő, erdő)
- Természeti területen természetkímélő gazdálkodási módok biztosítása
- Tájfenntartó, illetve gazdasági célú állattartás előtérbe helyezése
- Természetközeli élőhelyek (erdő, gyepterület, vizes élőhely) kialakítása, fenntartása
- Ökológiai szempontokat figyelembe vevő mezőgazdaság kialakítása, extenzív földművelési módok (pl. csökkentett kemikáliák felhasználása)
- Erdőterületek növelése – mezőgazdasági művelésre kevésbé alkalmas szántóterületeken, mezővédő erdősávok kialakítása
- Bio zöldség- és gyümölcsstermesztés, fűszer- és gyógynövény termesztés, biogazdálkodás létesítése
- Energetikai célú mezőgazdasági termelés (biomassza)
- Belvízelvezető létesítmények fejlesztése, belvítartó létesítmények megvalósítása
- A tájképi karakter feltárása, tájképi karaktervédelmi, rehabilitációs programok kidolgozása, a társadalom tájképi érzékenységének fejlesztése, aktivizálása
- Mezővédő erdősávok, tájképi fásítások, erdőterület növelése őshonos fafajokkal (defláció, utak menti talajszennyezés csökkentése)

- A tájképet zavaró létesítmények tájba illesztése, illetve ilyen létesítmények kialakításának megakadályozása

Településrendezési vonzatok

- Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és jellegét meghatározó természeti értékek és rendszerek fennmaradásáról.
- A korlátozott mezőgazdasági területek rendszerré, hálózattá fejlesztésével szükséges az ökológiai és természeti szempontból értékes, egymástól elszigetelt élőhelyeket összekapcsolni a természeti értékek megőrzése céljából.
- Az erdő, a gyepek, a nádas és a vízjárta művelési ágú területek védelmét szabályozási tervi szinten szükséges megoldani.
- Az ökológiai folyosók területén környezetszennyező létesítmény elhelyezése nem engedélyezhető. Az ökológiai folyosók területén a beépítésre szánt terület nem veszélyeztetheti a természetes és természetközeli élőhelyeket.
- Tájképvédelmi szempontból érzékeny területeken új építmények létrehozása esetén körültekintő építési szabályozással (pl. építménymagasság, -tömeg csökkentése) kell tájbaillő épületek kialakítására törekedni, a már meglévő vizuális károsításokat célzott növényültetéssel (beültetési kötelezettség előírása, illetve véderdő telepítése) kell mérsékelni.
- A megyei területrendezési terv kötelezettségének eleget téve szükség van az erdőgazdasági térségéhez igazodóan a települési erdőterületek növelésére. A településrendezési tervben kell kijelölni az erdőszítésre alkalmas területeket. A meglévő erdőterületeket meg kell őrizni.
- A településrendezési tervben az utak menti zöldsávok kijelölésének, a vízfolyások menti fásítási kötelezettségének, a szántóföldeket tagoló mezsgyefásítások létrehozásának feltételeit meg kell teremteni.
- A korlátozott mezőgazdasági területen a tájfenntartást lehetővé tevő állattartási építmények biztosítására lehetőséget kell teremteni.
- Tájvédelmi (egyedi tájértékek) kataszter elkészülte után, a felmért elemeket a rendezési tervben fel kell tüntetni, megőrzésükre előírást kell adni.

IV. Örökséggazdálkodás, értékmegőrzés és –teremtés

IV.4. Épített környezet örökségvédelme, településarculat fejlesztése

Általános célok

- Települési és táji arculat fejlesztése
- Az építészeti értékek megőrzése
- Települési és tájképi karakter megőrzése

Szükségesség indoklása

Mindszent műemlékeinek száma kevés (r.k. templom, tanya a Szegvári út mellett), azonban számos helyi védelemre érdemes épület található a településen, és külön ki kell emelni a településszerkezeti értéket képező, helyi területi védelmet élvező, egyedi hangulatú halászfalut. A település régészeti lelőhelyinek száma igen magas. A természetvédelmi fejezetben már említett kunhalmok régészeti jelentőségét is hangsúlyozni kell. A település kegyeleti parkjai zöldfelületi és kultúrtörténeti értékét is hordoznak. A zöldfelületi rendszer hangsúlyos részét képezi a település két központi parkja (a Szabadság és a Köztársaság tér), valamint a helyi védelem alatt álló fasorok.

Mindszent egyedi értékét a táji és az épített elemek összhangja határozza meg, melyet a jövőben is fenn kell tartani. A településszerkezeti, a beépítési, az építészeti, a zöldfelületi értékek, hagyományok védelme, valamint az új értékek létrehozása a települési környezet megőrzésének egyik legfontosabb feladata.

A kedvező településkép, a jó állapotú műemlékek és helyi védett épületek, az építészeti értékeket kiemelő zöldfelületek, közterek hatással vannak a közösség identitástudatának fejlődésére. a kedvező lakó-, munkahelyi és vállalkozói környezet kialakítására, valamint az idegenforgalmi vonzerőre.

Feladatok, támogatható tevékenységek

- Településképi fejlesztések, önálló arculat kialakítás, arculatfejlesztési terv kidolgozása
- Az új városképi elemek magas építészeti minőségének elérése, példamutatás a város saját beruházásainál
- A településközpont és a főbb utak (Csokonai, Kossuth Lajos, Szabadság utca) karakterének erősítése (szintszám növelés, zárt sorú építkezés, üzlet funkció)
- A főutca rendezése (kerékpárút, parkolók, útpadkák kialakítása)
- A műemlékek, helyi védett épületek karbantartása, állagmegőrzése, felújítása
- A halmazos településszerkezet védelme a Halászfalu településrészben
- A település építészeti értéket képviselő majorjainak karbantartása, felújítása
- Többlépcsős helyi értékvédelem biztosítása
- A település hagyományaihoz igazodó építészeti karakter megőrzése
- A város lakóépület felújítási programjának végrehajtása
- A közterek, temető, kegyeleti park, közintézmények kertjeinek kertépítészeti rendezése
- Városi zöldterületek védelme, arányuk növelése, állapotuk javítása, felújítása
- A szoborlétesítés koncepciózus fejlesztése, újabb képzőművészeti alkotások, díszkutat elhelyezése, díszvilágítás bővítése
- Kulturális értékek védelme, népi hagyományok, kultúra erősítése

Településrendezési vonzatok

- A rendezési tervben a települési örökségvédelmi hatástanulmánnyal összhangban szükséges a művi értékvédelmet biztosítani.
- A településközpontban az adottságok kihasználása mellett a városias karaktert kell erősíteni az intenzívebb területfelhasználások (településközpont vegyes terület) alkalmazásával.
- A rendezetlen területeken központképző elemekkel lehet a magasabb rendezettségi szintet elérni.
- A városképi szempontból frekventált utcák esetén az elővásárlási jog feltüntetése elvi lehetőséget ad az utcakép fejlesztésére.
- A városias karakter kialakulásának elősegítésére a következő eszközrendszer alkalmazható: zártorú beépítés, két épület között magasságeltérések, helyi építészeti-műszaki tervtanács felállítása, látványterv készítésének előírása.

Dátum:

PH.

Aláírás